

засобах, таких як автомобілі, літаки і кораблі, механічний рух дозволяє переміщуватися з одного місця в інше.

Закони збереження є фундаментальними принципами, які керують різними формами руху, включаючи біологічний, соціальний, геологічний та електромагнітний рух. Вони описують, як енергія, імпульс і маса змінюються і передаються під час руху, забезпечуючи стабільність і передбачуваність процесів у природі.

Ці закони збереження є універсальними і застосовуються до різних форм руху, демонструючи, наскільки важливими і фундаментальними вони є для розуміння світу навколо нас. Вони забезпечують стабільність і передбачуваність процесів, допомагаючи нам зрозуміти, як різні сили впливають на рух тіл і як ці тіла взаємодіють один з одним.

ВИКОРИСТАННЯ МІЖПРЕДМЕТНИХ ЗВ'ЯЗКІВ НА УРОКАХ БІОЛОГІЇ ТА ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «ЗДОРОВ'Я, БЕЗПЕКА ТА ДОБРОБУТ»

Соботяк Ю., Барна Л. С.

У Концепції Нової української школи головний акцент робиться на реалізації компетентісного підходу у навчанні. «Компетентність – динамічна комбінація знань, способів мислення, поглядів, навичок, умінь, інших особистих якостей, що визначає знатність особи успішно провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність» [1, с. 12]. Зважаючи на те, що важливими ознаками ключових компетентностей є міждисциплінарність, проблема використання міжпредметних зв'язків в освітньому процесі є актуальною.

Міжпредметні зв'язки характеризують інтеграційні відносини між об'єктами, явищами і процесами реальної дійсності, котрі знаходять своє відображення у змісті, формах і методах освітнього процесу, а також виконують органічно взаємопов'язані освітню, виховну та розвиваючу функції.

Широкі можливості для використання двосторонніх змістовно-інформаційних міжпредметних зв'язків існують між інтегрованим курсом «Здоров'я, безпека та добробут» та курсом біології (8 кл.) незважаючи на те, що ці шкільні предмети належать до різних освітніх галузей. Учні 8 класу, вивчаючи будову та життєдіяльність організму людини, знайомляться із захворюваннями різноманітних систем органів та їх профілактикою. При цьому вчителі біології

можуть спиратися на знання учнів з інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут». Наприклад, у 5 класі на уроках з інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут» вивчається тема «Постава і здоров'я. Вправи для профілактики порушень постави», а в курсі біології для 8 класу передбачено вивчення профілактики порушень формування та функціонування опорно-рухового апарату. Також у 6 класі в курсі «Здоров'я, безпека та добробут» учні вивчають складові та засоби особистої гігієни, догляд за шкірою, особисту гігієну під час занять спортом, гігієну ротової порожнини, особливості особистої гігієни підлітків. Це дозволяє їм у 8 кл. на уроках біології більш усвідомлено сприймати інформацію про захворювання зубів та шкіри, їх профілактику.

У 6 кл. вивчається тема «Харчування і здоров'я. Вплив харчування на здоров'я», яка є основою для вивчення на уроках біології у 8 кл. теми «Харчові та енергетичні потреби людини. Харчові продукти та їхній склад. Поняття про збалансоване (раціональне) харчування. Розлади діяльності травної системи та їхня профілактика». Наведені приклади є попередніми міжпредметними зв'язками, коли на уроках біології використовується частково відомий учням матеріал. Водночас у 8 кл. в курсі «Здоров'я, безпека та добробут» вивчається тема «Харчування і здоров'я. Традиційні і сучасні системи харчування. Принципи здорового харчування. Наслідки незбалансованого харчування. Небезпека модних дієт. Харчові добавки. Безпека харчування», що свідчить про можливості використання супутніх міжпредметних зв'язків.

У 8 кл. в курсі біології вивчається репродуктивна система людини, що дозволяє учням 9 кл. на уроках інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут» науково обґрунтовано сприймати інформацію про репродуктивне здоров'я, що є прикладом перспективних міжпредметних зв'язків.

Отже, міжпредметні зв'язки відображають зв'язки між предметами та явищами природи, фактами й подіями суспільного життя і є основою формування міцних знань учнів, оскільки свідоме оволодіння ними потребує не розрізненої, а пов'язаної між собою інформації. Використання міжпредметних зв'язків дозволяє учителям уникати зайвих повторів навчального матеріалу, досягати глибшого розуміння навчального матеріалу учнями, узагальнення і систематизації знань.

Список використаних джерел

1. Нова українська школа: посібник для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н. М. Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.

ВПЛИВ ТЮРЕМНОЇ ІЄРАРХІЇ ВСЕРЕДИНИ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ УСТАНОВИ У КОНТЕКСТІ ПРОТИПРАВНИХ ВІДНОСИН УВ'ЯЗНЕНИХ ТА ПРАЦІВНИКІВ

Солоненко І., Мойсєєв М. В.

Одним з негативних аспектів Державної кримінально-виконавчої служби України, який стосується одразу декількох проблем – це тюремна ієрархія, до такого висновку доходили, зокрема, члени Комітету Ради Європи [1]. Тюремна ієрархія – це неформальна система відносин між ув'язненими, яка регулює їхній статус, права та обов'язки в місцях позбавлення волі.

Самоорганізація засуджених є здоровою реакцією людей, які звикли до життя на волі, на її обмеження. Потрапивши до кримінально-виконавчої установи ув'язнені змушені дотримуватися режиму і вимог працівників. Обмеження їх волі стає основною причиною створення неформальних відносин між ув'язненими з подальшим їхнім розподіленням на групи, де вони виражають свою волю. Звичайне життя у в'язниці не сприймається засудженими, як реальне, оскільки вони звикли до життя в течії кримінальних традицій, і відбуття покарання розцінюється ними як певний етап, який необхідно пройти, набратися досвіду, і після звільнення повернутися до злочинності, але з більшою уважністю. Ув'язнені поділяються на 4 основні групи, де найбільш авторитетними є «авторитети», а найменш – «ізої».

Матеріали, які були надані заявниками до Європейського Суду, свідчили про те, що перелік дій, які можуть призвести до «пониження в статусі» включає у себе доволі значну кількість пунктів, зокрема: крадіжку в інших ув'язнених, неповернення боргу, роль «стукача», неохайний або негігієнічний зовнішній вигляд або поведінку, випадковий дотик до іншого «ізога» або його майна, а також якщо ув'язнений був засуджений за сексуальний злочин або злочин проти дітей.

Тюремна ієрархія є основою таких правопорушень як, приниження гідності інших ув'язнених та примус до праці, у зв'язку з поганим ставленням більш авторитетних ув'язнених до «принижених» і експлуатації останніх.